

ХРЕСТОВІ ПОХОДИ

Опорні поняття та дати уроку.

◎ **Опорні поняття:**

- ◎ Хрестові походи;
- ◎ Хрестоносці;

◎ **Опорні дати:**

- ◎ 1096 – 1270 рр. – період хрестових походів;
- ◎ 1096 – 1099 рр. – перший хрестовий похід;
- ◎ 1202 -1204 рр. – четвертий хрестовий похід

ЗАПИШІТЬ с.52

Хрестові походи – воєнні експедиції християн XI-XV ст., з метою звільнити Святу землю від мусульман.

1096-1291 р.р. – відбулось вісім походів хрестоносців.

Учасників хрестових походів називали **хрестоносцями**.

Початок хрестових походів припадає на кінець XI століття.
Чому саме на цей час? Що відбувалося в Європі в XI столітті? Давайте пригадаємо.

Актуалізація опорних знань учнів.

- ⦿ Які зміни відбулися в Європі з розподілом земель?
- ⦿ Хто володів величезними розмірами землі в Європі?
- ⦿ Хто не володів землею? За рахунок чого вони жили?
- ⦿ Що являла собою середньовічна сім'я (селянська, феодалська, міська)? Скільки в ній було дітей? Кому передавалася спадщина в середньовічній сім'ї?
- ⦿ Які фактори сильно впливали на зміну чисельності населення в Європі?
- ⦿ Назвіть основні риси суспільних станів середньовічної Європи? Чому селяни залежали від феодалів?
- ⦿ Яка організація мала величезний вплив на життя в середньовічній Європі?
- ⦿ Які зміни відбулися в житті церкви у XI столітті?
- ⦿ Як це відбилося на доходах церкви?

ПОДУМАЙТЕ!

Причини хрестових походів

- ⦿ XI століття в історії Європи характеризується як “сму́тні часи”: 48 років з 112 (987 – 1099 рр.) припадає на тривалі голодування, епідемії, феодальні усобиці. Це штовхало селян до участі в хрестових походах (стати вільними і отримати власну землю)
- ⦿ Спадщина в феодальній сім'ї переходила до рук старшого сина. Решта синів залишалися без землі. Середні та дрібні феодали приймали участь у хрестових походах, прагнучи здобути землю і багатство.

ЗАПИШІТЬ

Причини походів. Учасники походів.

Церква

Розширення впливу церкви на Схід;
збільшення доходів церкви

Великі феодали
(королі,
герцоги)

Захоплення нових володінь;
збільшення багатств; прощення гріхів

Дрібні феодали
(рицарі)

Отримання земельних володінь на Сході;
прощення гріхів

Селяни

Отримання земель на Сході;
прощення гріхів;
кращі умови життя

Городяни
,
купці

Налагодження вигідних торговельних
зв'язків із Сходом

Привід

1. Захоплення турками-сельджуками Єрусалима у **1071** р.

2. Прохання Візантійського імператора Олексія I про допомогу проти мусульманських завойовників у **1095** р.

3. **1095** р. - заклик папи Урбана II до збройного паломництва до Святої землі.

Ініціатором виступала **католицька церква**, яка, прикриваючись гаслами боротьби проти «невірних» (мусульман), звільнення «гробу Господнього» і «святої землі», оголошувала хрестові походи «священними війнами». Вперше з цими гаслами в листопаді **1095 р.** поблизу французького міста **Клермона** виступив Папа Римський **Урбан II**, закликаючи десятки тисяч лицарів, селян, міських жителів, монахів йти війною проти турків і визволити Палестину.

Папа Урбан II благословляє рицарів. Клермон

3 виступу Папи Урбана II на Клермонському соборі

Народ чужоземний, далекий від Бога, спустошив землі християн,— а храми Божі знищив. Вас надихає на подвиги велич і слава Карла Великого.. та інших властителів. Особливо ж вас закликає свята гробниця Спасителя і Господа нашого, якою володіють нечестиві народи.... Відправляйтеся до Святого Гробу, визволіть святую землю у нечестивого народу, підкоріть її собі. Єрусалим... не припиняє молитви, аби ви допомогли йому.

Усім, хто йдуть туди, у разі їхньої смерті на суші чи на морі, чи в бою з поганцями, віднині хай буде відпущення гріхів. Цю обіцянку я даю тим, хто йдуть як уповноважені Бога.

Як би ви сприйняли такий заклик у середні віки?

Перший хрестовий похід (1096—1099 рр.) закінчився захопленням Хрестоносців у сельджуків Едесси, Антіохії, Триполі, Єрусалима та утворенням **Єрусалимського королівства, Антіохійського князівства, Едесського і Триполійського графств.**

Другий похід (1147—1149 рр., привід — захоплення в 1144 р. сельджуками Едесси) був безрезультатним.

Третій похід (1189—1192 рр.), привід — захоплення в 1187 р. Єрусалима султаном Салах ад Діном. Був найбільшим за кількістю учасників і завершився захопленням Кіпру і м. Акри, Хрестові походи перетворилися переважно на лицарські заходи, проте здійснювались, як і раніше, під релігійними гаслами.

Четвертий похід (1202—1204 рр.), організований за ініціативою римського папи Інокентія III, був спрямований проти **Візантії й призвів до захоплення Константинополя (12 квітня 1204 р.)** та утворення Латинської імперії (1204—1261 рр.).

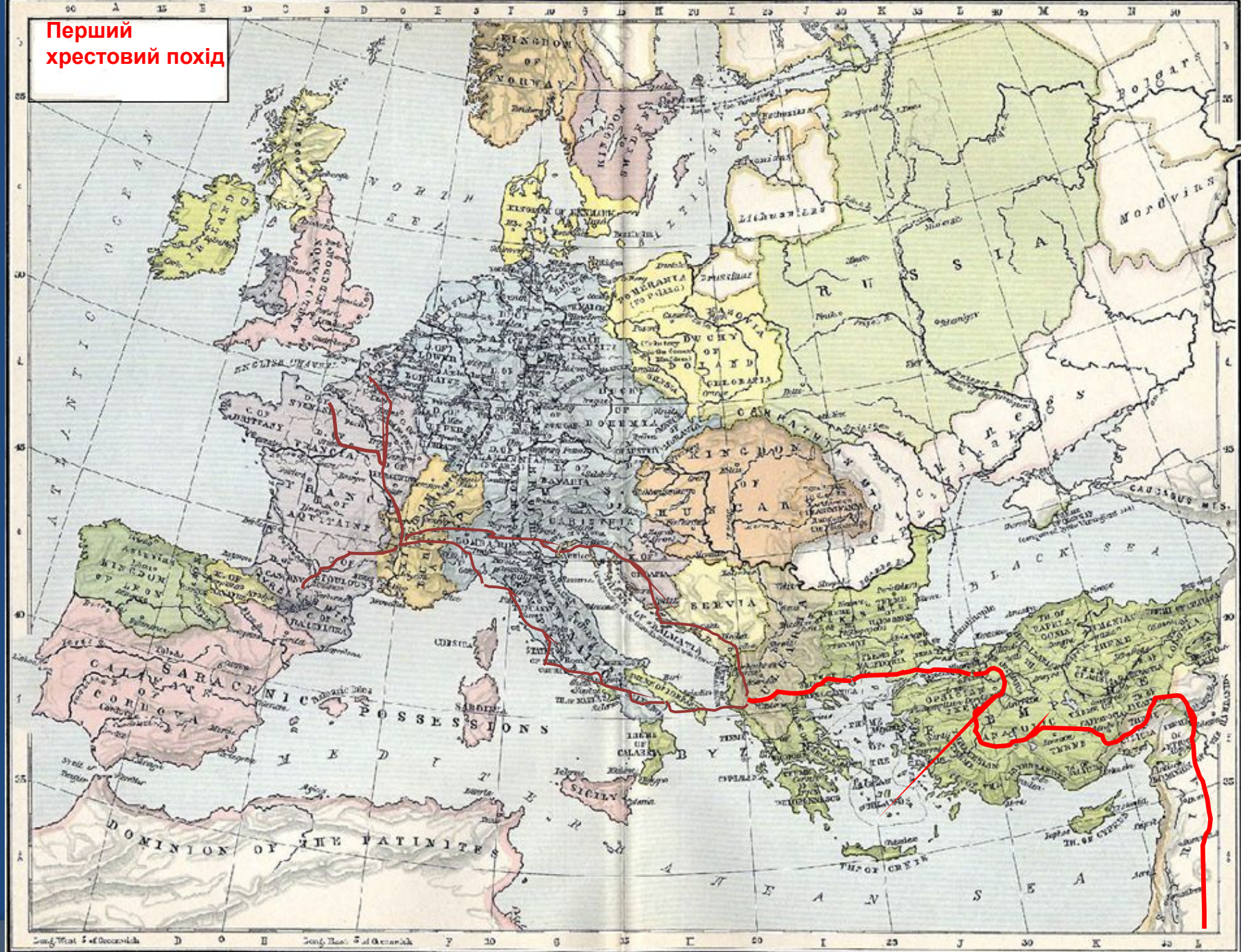
Під час **п'ятого** походу (1217—1221 рр.) Хрестоносці вторглися у Єгипет, захопили фортецю Дамієтта в гирлі Нілу, але незабаром змушені були повернутися назад.

Шостий похід (1228—1229 рр.) очолював німецький імператор Фрідріх II, якому вдалося дипломатичним шляхом повернути Єрусалим (до 1244 р.) та деякі інші міста.

Сьомий (1248—1254 рр.) і **восьмий** (1270 р.) хрестові походи були для Хрестоносців невдалими. Поступово європейці втратили всі свої володіння на Сході: в 1268 р. — Антіохію, в 1289 р. — Триполі, в 1291 р. — Акру.

1291 Взяття єгипетським військом Акри — останньої фортеці хрестоносців на Близькому Сході.

Перший
хрестовий похід

Держави хрестоносців на Близькому Сході.

III похід

До **ватажків**

хрестоносців належали

німецький імператор

Фрідріх I Барбаросса

(1152–1190),

англійський король

Річард Левове Серце

(1189-1199) ,

король Франції **Філіпп II**

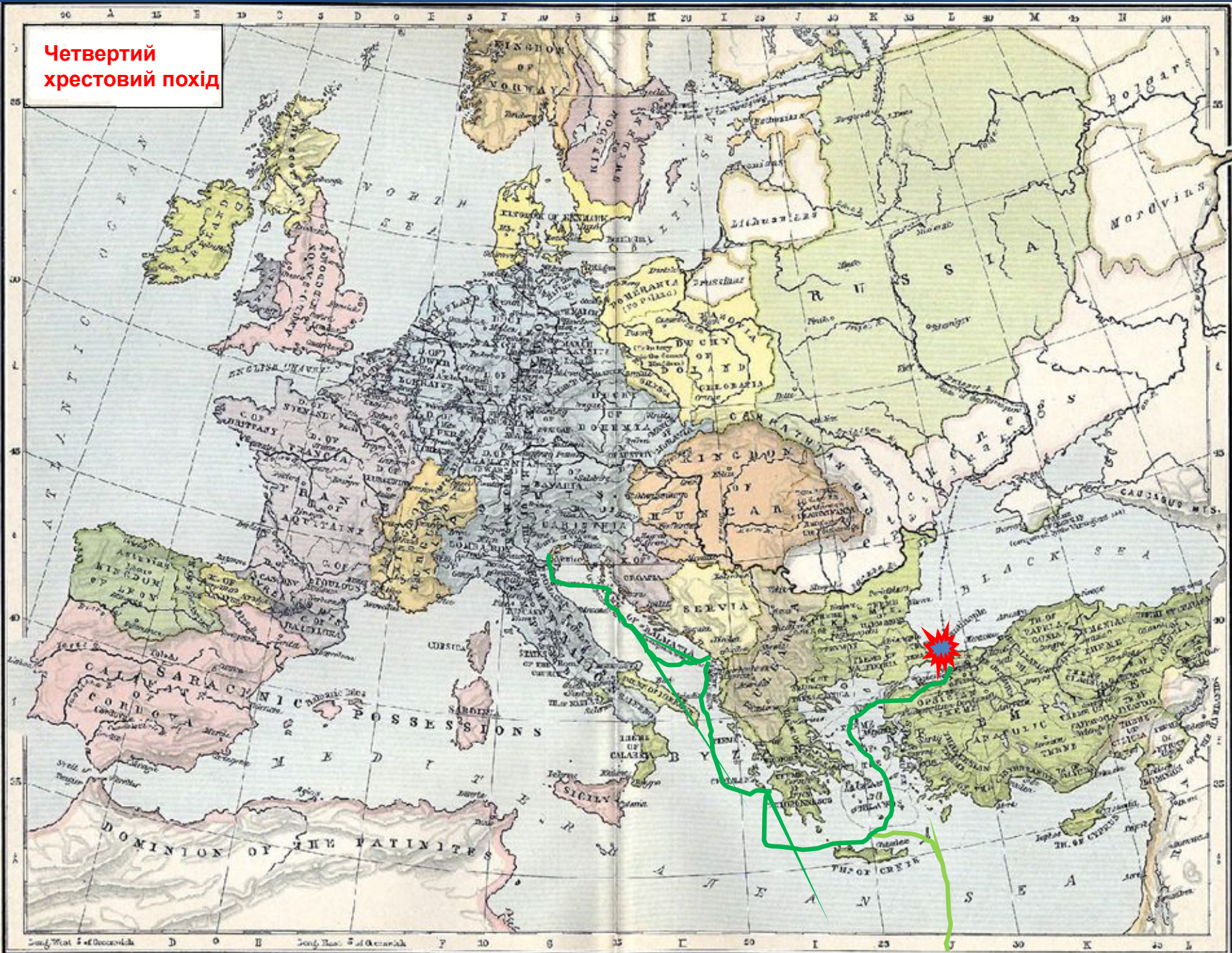
Август (1180 -1223)

Керівник 7 і 8 походів
французький король **Людвік IX** (1226—1270) та ін.

Четвертий хрестовий похід

НАЙГАНЕБНІШИЙ ХРЕСТОВИЙ ПОХІД (четвертий).

*По ньому ми бачимо істинні
цілі хрестоносців.*

IV Хрестовий похід почався в 1202 р. Проте замість походу у Святу землю хрестоносці втрутилися в міжусобну боротьбу у Візантійській імперії й у 1204 р. захопили Константинополь, нещадно пограбували його і влаштували там різанину християн. Тут вони заснували Латинську імперію, яка проіснувала до 1261 р., коли візантійцям знову вдалося захопити Константинополь.

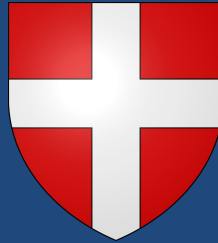

ЗАПИШІТЬ

Духовно-лицарські ордени — це організації лицарів, що створювалися під час хрестових походів. XII–XIII ст. під керівництвом католицької церкви

Найвідоміші ордени:

Іоаннитів (госпітальєрів),

Тамплієрів,

Печатка Ордену: два вершники символізують бідність, взаємопоміч, подвійне чернече і лицарське служіння; Храм Господній — назву Ордену.

Тевтонський орден

ЗАПИШІТЬ

Використайте для написання п/р «Наслідки хрестових походів»

Наслідки хрестових походів

◎ Позитивні:

1. Розширення знань християн і мусульман одне про одного.
2. Розвиток торгівлі зі східними країнами.
3. Запозичення наукових знань європейцями.
4. Знайомство європейців з новими сільськогосподарськими культурами.
5. Сприйняття європейцями нових звичаїв (використання подушок, виделок, миття рук перед їжею).

◎ Негативні:

1. Численні людські жертви.
2. Руйнування міст і загибель пам'ятників культури.
3. Посилення ворожнечі між православним Сходом (Візантією) та католицьким заходом (Римом).

Д/з

Пар № 10

Виписки в зошит

Підберіть матеріал про один з походів

Підготувати п/р № 4. Наслідки хрестових походів